

WESTEN HEEFT ROL IN STRIJD TEGEN POLITIEKE ISLAM

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de islam, politieke islam en moslims, betoogt **AFSHIN ELLIAN**. 'De politieke islam is een totalitaire beweging en een vijand van moslims en niet-moslims. Bovendien is geen kritische dialoog met de politieke islam mogelijk zonder te raken aan een aantal essentiële aspecten van de islam.'

Neen durven zeggen

Al in 1670 wist Spinoza hoe destructief de relatie tussen politiek en religie is: 'Hoe verderfelijk het zowel voor de religie als voor de politiek is aan de dienaren van het godsdienstige leven enig recht toe te kennen om besluiten uit te vaardigen of staatszaken behandelen. En omgekeerd, dat alles veel stabiel is als deze lieden zo kort gehouden worden dat ze uitsluitend op een vraag antwoord geven en intussen slechts algemeen aanvaarde zaken en de meest gewone gebruiken onderwijzen en in praktijk brengen.' Mag hieruit worden geconcludeerd dat de godsdienstvrijheid moet worden opgeheven? Nee. De godsdienstvrijheid kan juist worden gewaarborgd in een samenleving waarin een onderscheid bestaat tussen de religie en de politieke machtsuitoefening.

Juist de samenlevingen die op basis van een godsdienst worden geregeerd, kennen geen godsdienstvrijheid. In Iran bijvoorbeeld hebben belijders van een godsdienst nooit zo onder de gewelddadige dreiging van een politiek regime geleefd als de afgelopen decennia onder het islamitische regime. Ze hebben zelfs een speciale rechtbank voor de strafrechtelijke berechting van de geestelijken. Tijdens een debat met de radicale salafistische imam Fawaz van Asoena moskee in Den Haag over de Deense cartoonaffaire heb ik hem de vraag gesteld of hij het met mij eens is dat hij hier als imam beter wordt beschermd door de godsdienstvrijheid dan de streek (het Midden-Oosten) waar we allebei vandaan komen. Hij antwoordde bevestigend. Het land van kafir is dus veiliger voor de gelovige moslim dan de bakermat van de islam.

Tevens benadrukte ik dat de rechten wederkerig zijn: 'Ik zal voor uw godsdienstvrijheid opkomen. Maar wilt u ook opkomen voor de vrijheid van meningsuiting van andersdenkenden, cartoonisten, en de critici van de islam?' Toen brulde hij dat ik behoort te weten hoe groot en ontzagwekkend de profeet Mohammed is. En niemand mag hem beledigen (lees: ook niet bekritisieren). Hier scheiden onze wegen: de westerse rechtsordes beschermen de waardigheid van goden en profeten niet, maar wel de mensen. Een waarachtige Allah beschikt over genoeg instrumenten om zijn critici te kleiner te maken. Allah is toch almachtig?

Het oproepen tot het plegen van geweld door een beroep te doen op een godsdienst of een mening is altijd verboden. Van Geert Wilders mogen de komende vijf jaren geen moskeeën gebouwd worden. Hij wil, met een beroep op democratie en vrijheid, de godsdienstvrijheid voor moslims afschaffen. Wat zou Geert Wilders ervan vinden als de vrijheid van meningsuiting van hem en zijn vrienden voor een periode van vijf jaar zou worden opgeheven? Een gokje, hij zou het niet fijn vinden. Wie oprecht voor de vrijheid van meningsuiting is, verdedigt ook de vrijheid van godsdienst. Het hebben, belijden, bekritisieren, veranderen, niet willen hebben van een religie vallen ook allemaal onder de godsdienstvrijheid. Daarom heeft Ehsan Jami een comité voor ex-moslims opgericht. De moslims die afvallig zijn, hebben ook rechten. Jami werd op 4 augustus door drie jonge moslims mishandeld en ondertussen wordt hij in opdracht van de nationale coördinator Terrorismedebestrijding beveiligd. De islam verbiedt de afvalligheid. Dit is in strijd met onze opvattingen over de godsdienstvrijheid. Wanneer komen de Belgen met een ex-moslimcomité?

Vooralsnog niet de godsdienst, maar de meningen staan onder een zware en soms dodelijke druk. Ik herhaal dat onderscheid gemaakt moet worden tussen de islam, politieke islam en moslims. De politieke islam is een totalitaire beweging en een vijand van moslims en niet-moslims. De islam had al bij zijn geboorte zowel een politieke als een mystieke verschijning. Het islam-

Afshin Ellian: niet de godsdienst, maar de meningen staan onder een zware en soms dodelijke druk. © anp

fascisme als een politieke religie moeten we niet onderschatten. Het zijn de vijanden van moslims en niet moslims. Vooralsnog zijn de moslims zelf de grootste slachtoffers van de politieke islam. Elke vorm van samenwerking met de vertegenwoordigers van de politieke islam zoals de Zuid-Libanese Hezbollah, Hamas, het Iraanse regime of Al-Qaeda, zal uiteindelijk tot de versterking van het islamfascisme leiden.

De meerderheid van de moslims reduceert de islam tot een simpele gewoonte. Maar omdat de profeet Mohammed, en niet de imams, de grondlegger van zowel de politieke als de mystieke islam is, kan geen kritische dialoog met de politieke islam plaatsvinden zonder te raken aan een aantal essentiële aspecten van de islam. Zijn er dan geen gematigde moslims? Zeker, heel veel

Wanneer komen de Belgen met een ex-moslimcomité?

oek. En veel van hen kennen zelfs niet alle politieke aspecten van de profeet Mohammed. Echter, zodra een moslim zich afvraagt 'wat betekent de islam', begint de zoektocht, de gewetensvraag. De crisis in de islamitische wereld die niet met de Koude Oorlog is begonnen, betreft de inrichting van de samenleving en de rol van de islam daarin. Wat zijn de rechten van een vrouw? Wat zijn de oorzaken van culturele en filosofische stagnaties van de moslimwereld? Mag godsdienstvrijheid in de wereld van de islam ingang vinden? Mag de literatuur, filosofie of journalistiek de islam even kritisch en genadeloos benaderen als het christendom in de (post) christelijke wereld? Etcetera. Dit debat gaat om de toekomst van meer dan anderhalf miljard mensen. Het gaat om moslimlanden waarvan één over kernbom beschikt en een ander daarnaar streeft. In Iran zou ik wegens mijn kritische analyse van de islam allang gedood

zijn, met behulp van baardmannen. In zijn rapport constateert de Nederlandse inlichtingendienst AIVD dat het salafisme in Nederland en Europa op steeds grotere schaal en in toenemende mate georganiseerd plaatsvindt. Dit kan niet alleen omslaan in de gewelddadige jihad, maar ook kan deze toename van de radicale islam tot onverdraagzaamheid leiden. Volgens een onderzoek keurt zes procent van de Nederlandse moslims geweld tegen de afvalligen goed. Voor alle duidelijkheid: Nederland kent meer dan één miljoen moslims. Dit soort processen moeten we stoppen, voordat het te laat is. We moeten niet aanvaarden dat de Amsterdamse jonge moslims uit geloofsovertuiging geweld willen gebruiken tegen homo's. We moeten durven neen te zeggen tegen de radicale moslims. Moet ik hier ook zwijgen omdat daarmee mogelijk de moslims worden benadeeld? Zijn de moslims hier zwakkelingen die door onbedoelde effecten van dit debat zullen worden getroffen? Men had toch naar aanleiding van de laatste gemeenteraadsverkiezingen geconstateerd dat de moslims in staat waren de uitkomst ervan te beïnvloeden. De moslimgemeenschap is een volwaardige gemeenschap met nogal wat invloed op de politiek.

En het racisme? Het racisme is van alle tijden, en het moet worden bestreden. In dit licht is de strijd tegen de politieke islam, het kritische debat over de islam en ook de strijd voor de wederzijdse erkenning van elkaars burgerschap, een zorgwekkend geheel.

Maar we moeten niet vergeten dat, als de vrije wereld uit gemakzucht niet bereid zou zijn het kritische - in zekere zin het genadeloze - denken over de islam toe te staan, de crisis van de islamwereld als een orkaan over het Westen zal razen. Waarom? De meerderheid van de moslims was toch gematigd? De gematigde moslims maken deel uit van een wereld waarin de ongematigde profeet Mohammed hen de gewetensvraag stelt: wat is de islam? De kritische geesten stellen een wedervraag: wie en wat is die charlatan, de krijgshoofd die telkens uit het niets komt? Rushdie was de eerste die een roman schreef over het wie en wat van Mohammed. Eer de vrijheid van het denken. En heb vertrouwen in het bevattingsvermogen en de menselijkheid van moslims.

Afshin Ellian is verbonden aan de rechtenfaculteit van Universiteit Leiden, en is columnist van NRC Handelsblad. Dit is een bekorte versie van de lezing die hij morgen bij deBuren geeft

De terugkeer van religie

Het Vlaams-Nederlandse Huis deBuren in Brussel organiseert drie avonden over 'de terugkeer van religie in de Lage landen'.

- 16 oktober om 20 uur: lezing van Afshin Ellian over de islam in de Lage Landen.
- 7 november om 20 uur: Big bang of creatieve schepper? De relatie tussen wetenschap en religie. Debat met Gerard Nienhuis en Jean-Paul Van Bendegem onder leiding van Joël De Ceulaer.
- 17 december om 20 uur: Van God los? Religie en moraal in de 21ste eeuw. Debat met Johan Braeckman, Tom Claes en Gerard Bodifée onder leiding van Rik Torfs.

ONLINE
www.deburen.eu